

Tạp chí

CÔNG DÂN
& **KHUYẾN HỌC**

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HỘI KHUYẾN HỌC VIỆT NAM

Day và Học

NGÀY NAY

TODAY'S TEACHING & LEARNING MAGAZINE

ISSN 2851 - 5769

SỐ ĐẶC BIỆT

THÁNG 02/2024

- **ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY BẰNG ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN CHO ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRẦN QUỐC TUẤN**

INNOVATION OF TEACHING METHODS BY APPLYING INFORMATION TECHNOLOGY FOR TEACHERS TO MEET THE REQUIREMENTS OF THE 4.0 INDUSTRIAL REVOLUTION AT TRAN QUOC TUAN UNIVERSITY CURRENTLY

KHUẤT VĂN ĐĂNG

- **TỪ QUAN ĐIỂM CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỀ NHÀ GIÁO ĐẾN SỨ MỆNH CỦA NHÀ GIÁO QUÂN ĐỘI HIỆN NAY**

FROM HO CHI MINH'S PERSPECTIVE ON TEACHERS TO THE MISSION OF THE CURRENT MILITARY CHURCH

ĐOÀN ANH TUẤN

- **PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG GIAO TIẾP CHO HỌC SINH SINH VIÊN HỌC GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP**

DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS FOR STUDENTS STUDYING VOCATIONAL EDUCATION

PHẠM THỊ DIỆU THƯƠNG - NGUYỄN THỊ KIM THOA

- **MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ GIAI CẤP CÔNG NHÂN VIỆT NAM TRONG THỜI KỲ CÔNG NGHIỆP HÓA - HIỆN ĐẠI HÓA**
SOME PROBLEMS OF VIETNAM'S WORKING CLASS IN THE PERIOD OF INDUSTRIALIZATION AND MODERNIZATION

HOÀNG THỊ SÂM

Học Học nữa Học mãi!

SỐ ĐẶC BIỆT
THÁNG 2/2024

TỔNG BIÊN TẬP
Tô Quang Phán

BAN TẬP CHÍ IN
TRƯỞNG BAN
Trương Thị Thúy Hằng

PHÓ BAN
Nguyễn Thị Bính

TRÌNH BÀY
Ngô Tráng Kiệt
Mạnh Hùng

Giá: 38.000 đ

Tạp chí

**CÔNG DAN
& KHUYẾN HỌC**
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HỘI KHUYẾN HỌC VIỆT NAM

Day và Học
NGÀY NAY

MỤC LỤC/ CONTENTS

- **Nguyễn Văn Hảo:** Một số yêu cầu xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị trong giai đoạn hiện nay/ *Some requirements are for building a politically strong army in the current period* 82
- **Hoàng Thị An:** Tác động của ChatGPT đối với việc dạy và học ngoại ngữ/ *Impact of chatgpt on work teaching and learning foreign languages* 84
- **Nguyễn Đình Tiến:** Một số yêu cầu khi tiến hành công tác Đảng, công tác chính trị của Tiểu đoàn trưởng Bộ binh trong cổ thủ giữ vững điểm tựa phòng ngự then chốt ở địa hình rừng núi/ *Some requirements when conducting party work and political work of the infantry battalion commanders in the entrepreneurship to maintain the key defense function point in the forest and mountain terrain* 86
- **Lê Tiến Danh:** Một số vấn đề lý luận về xây dựng quân đội trong thời kỳ mới/ *Some theoretical issues about military building in the new period* 88
- **Nguyễn Hồng Thanh - Hoàng Bá Vũ:** Dạy học các môn học binh khí ra đa theo mô hình kết hợp - Blended Learning/ *Teaching radar weapons subjects using a Blended Learning model* 90
- **Nguyễn Văn Thọ:** Một số yêu cầu tạo lập thế trận của tiểu đoàn bộ binh vận động tập kích ở địa hình Đồng bằng Bắc Bộ/ *Some requirements for establishing the battle position of the infantry battalion mobile raid in the northern delta terrain* 92
- **Bùi Trọng Bình:** Một số biện pháp nâng cao chất lượng trong nghiên cứu khoa học của học viên đào tạo sĩ quan cấp Phân đội ở trường quân đội hiện nay/ *Some measures to improve quality in scientific research of students in division level officer training students at the military school now* 94
- **Khuất Quang Linh:** Biện pháp nâng cao chất lượng sinh hoạt “Tự soi, tự sửa” của sĩ quan trẻ ở các trường quân đội/ *Measures to improve the quality of “self-review and self-repair” living of young officers in military schools* 96
- **Nguyễn Văn Quang:** Một số yêu cầu về phát huy vai trò nêu gương của đội ngũ cán bộ, Đảng viên ở Trường Sĩ quan Chính trị theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới/ *Some requirements for promoting the example role of officers and party members in the political officer school following Ho Chi Minh city's thought in the new situation* 98
- **Nguyễn Quang Huy:** Nâng cao chất lượng huấn luyện thực hành các môn quân sự chung cho học viên đào tạo cán bộ chính trị hiện nay/ *Improve the quality of practical training in course subjects general military for students training political officers currently* 100
- **Nguyễn Văn Cương:** Một số biện pháp chủ yếu trong tổ chức, sử dụng lực lượng hoá học của Trung đoàn Bộ binh vận động tiến công ở địa hình rừng núi/ *Some main measures in organization and use chemical forces of the mobility infantry regiment advance in forest and mountain terrain* 101
- **Nghiêm Công Đình:** Giải pháp nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của thanh niên Quân đội hiện nay/ *Solutions to improve the self-directed thinking capacity of today's Army youth* 103
- **Nguyễn Bá Tú:** Sự cần thiết trau dồi nhân cách người thầy giáo ở trường quân đội hiện nay/ *The necessity to cultivate the personality of teachers in current military school* 106

• Tòa soạn: Tòa nhà TueMy, số 29/67 Đỗ Quang, Phường Trung Hòa, Quận Cầu Giấy, Hà Nội
• Điện thoại: 2473.098.555 * ĐD: 0983081976 * dvh_nn@yahoo.com
• Tạp chí điện tử Công dân và Khuyến học * Email: toasoan@congdamkhuyenhoc.vn
• Giấy phép xuất bản: Số 114/GP-BTTTT do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp ngày 25/02/2022

GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC TỰ ĐỊNH HƯỚNG TƯ TƯỞNG CỦA THANH NIÊN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

NGHIÊM CÔNG ĐÌNH

Khoa Giáo dục quốc phòng, Trường Đại học Mỏ - Địa chất

Ngày nhận bài: 18/01/2024; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 25/01/2024; Ngày duyệt đăng: 04/02/2024

ABSTRACT

Military youth are a part of the country's young generation, and have been undertaking difficult, strenuous work, full of hardships and sacrifices to build and protect the Fatherland; always taking the initiative, taking the lead in every task, on every front, spreading and promoting the noble qualities of "Uncle Ho's soldiers" in the new era, being a solid and reliable support of the Party, State and The People, worthy of being the People's army, serving for the people

Keywords: Solutions, improvement, capacity, orientation, ideology, youth, Army.

Thanh niên quân đội (TNQĐ) là một bộ phận của thế hệ trẻ cả nước, đã và đang đảm nhiệm những công việc khó khăn, vất vả, đầy gian khổ, hy sinh để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; luôn xung kích, đi đầu trong mọi nhiệm vụ, trên mọi mặt trận, làm lan tỏa, phát huy phẩm chất cao quý "Bộ đội Cụ Hồ" thời kỳ mới, là chỗ dựa vững chắc, tin cậy của Đảng, Nhà nước và Nhân dân, xứng đáng là quân đội của Nhân dân, vì nhân dân phục vụ. Tuy nhiên, do có những hạn chế nhất định về trình độ, kinh nghiệm sống nên TNQĐ cũng dễ bị lôi kéo, kích động, dễ có tâm lý chán nản, bi quan trước những thất bại, vấp ngã. Bên cạnh đó, mặt trái của cơ chế thị trường, thời đại "bùng nổ" thông tin trên Internet, nhất là mạng xã hội trong xu thế chủ động hội nhập của Việt Nam có ảnh hưởng rất lớn đến mọi vấn đề của xã hội, là một bộ phận không thể thiếu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, bảo vệ chủ quyền của đất nước đã và đang tác động không nhỏ đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm và hành động của TNQĐ. Bởi vậy, nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng (TĐHTT) của TNQĐ hiện nay là vấn đề hết sức cần thiết.

Nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ có vai trò rất quan trọng quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, khả năng hoàn thành nhiệm vụ của quân đội, đơn vị; góp phần hoàn thiện phẩm chất, nhân cách người quân nhân cách mạng giúp TNQĐ hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao. Nhận thức sâu sắc vai trò, tầm quan trọng nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ, những năm qua, cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên, cơ quan chính trị các cấp đã quán tâm, lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức hiệu quả, thiết thực hoạt động nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ góp phần giữ vững ổn định chính trị tư tưởng quân nhân trong đơn vị, tạo điều kiện thuận lợi để quân nhân hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên, nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ bộc lộ không ít hạn chế, bất cập như: nhận thức, trách nhiệm của một số cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên có thời điểm chưa cao; nội dung, hình thức, phương pháp nâng cao chưa thực sự đa dạng, có thời điểm còn thực hiện áp dụng máy móc, hành chính. Một bộ phận TNQĐ chưa tích cực, chủ động trong TĐHTT của bản thân, hiện tượng tiếp xúc với những thông tin trên xấu độc chưa biết chọn lọc, còn hoang mang, dao động, lập trường tư tưởng không vững vàng dẫn đến vi phạm kỷ luật quân đội, pháp luật nhà nước vẫn thường xuyên diễn ra đã làm ảnh hưởng không nhỏ đến hình ảnh "Bộ đội Cụ Hồ" trong thời kỳ mới, đến chất lượng công tác tư tưởng trong quân đội. Bởi vậy, cấp thiết hiện nay phải nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ để khắc phục những hạn chế này.

Thời gian tới, các thế lực thù địch sẽ tiếp tục lợi dụng tình hình chính trị trên thế giới, khu vực, nhất là các cuộc xung đột vũ trang giữa các quốc gia đang diễn ra; thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, xu hướng chuyển đổi số, mặt trái cơ chế thị trường và sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội, internet để đẩy mạnh hoạt động chống phá cách mạng Việt Nam; tấn công trực diện, phủ nhận nền tảng tư tưởng của Đảng, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng và các thành tựu đất nước đã đạt được; đòi xóa bỏ sự lãnh đạo trực tiếp, tuyệt đối về mọi mặt đối với quân đội, sẽ tác động tiêu cực đến tư tưởng của TNQĐ. Điều này tiếp tục đặt ra những đòi hỏi mới về công tác định hướng tư tưởng cho TNQĐ nói chung, năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ nói riêng, góp phần xây dựng các đơn vị quân đội vững mạnh về tư tưởng, chính trị, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Để nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ hiện nay, cần thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản sau:

Một là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên, cơ quan chính trị đối với việc nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ hiện nay.

Đây là giải pháp quan trọng hàng đầu có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng nói chung, hoạt động nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ ở các đơn vị nói riêng. Để tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị trong nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ, cần thực hiện tốt những nội dung, biện pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của cấp ủy, tổ chức đảng người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên đối với công tác tư tưởng, định hướng tư tưởng và nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ hiện nay. Cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và cơ quan chính trị các cấp nhận thức rõ đặc điểm, tính đa dạng và sự tác động nhiều chiều của các yếu tố xã hội đến TNQĐ trong đơn vị; những nguy cơ, tác động tiêu cực của các yếu tố xã hội đối với TNQĐ; âm mưu, thủ đoạn lợi dụng các vấn đề chính trị - xã hội để thực hiện âm mưu "diễn biến hòa bình", "phi chính trị hóa quân đội" chống phá cách mạng nước ta của các thế lực thù địch. Đặc biệt, cần quan tâm, cập nhật các vấn đề xã hội nổi cộm, các trào lưu tư tưởng, xã hội độc hại, những luồng thông tin xấu độc, phản giá trị trên mạng xã hội, từ đó tăng cường nắm bắt, dự báo, giải quyết kịp thời tư tưởng của TNQĐ. Bên cạnh đó, phải nắm vững đường lối, quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước, chỉ thị, quy định của quân đội đối với việc quản lý, khai thác các loại hình truyền thông xã hội, làm cơ sở để lãnh đạo, chỉ đạo công tác định hướng tư tưởng ở đơn vị.

Thứ hai, đề cao trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ hiện nay. Trách nhiệm, năng lực lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp là nhân tố quan trọng, trực tiếp ảnh hưởng đến chất lượng, hiệu quả nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ ở đơn vị. Do đó, cấp ủy, tổ chức đảng các cấp phải thường xuyên xác định tốt nội dung, biện pháp lãnh đạo công tác tư tưởng và nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Muốn vậy, cấp ủy, tổ chức đảng các đơn vị cần thường xuyên cập nhật, nắm chắc các hoạt động chống phá của các thế lực thù địch; nội dung, các trào lưu tư tưởng, trọng điểm đưa tin, bài trên các phương tiện truyền thông xã hội trong từng thời điểm cụ thể; những vấn đề nhạy cảm đang thu hút sự quan tâm của cộng đồng mạng xã hội; quản lý chặt chẽ tình hình tư tưởng; nắm chắc, dự báo chính xác các tình huống, xu hướng tư tưởng của TNQĐ; phát huy đầy đủ vai trò của cơ quan chính trị, Ban Chỉ đạo 35 và lực lượng 47 trong tham mưu nội dung, biện pháp lãnh đạo công tác tư tưởng, nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Trên cơ sở đó, xác định nội dung, biện pháp lãnh đạo sát đúng, kịp thời; chỉ đạo, triển khai thực hiện quyết liệt, triệt để. Ngoài ra, cần thực hiện tốt các quy định về thông tin, giải đáp, định hướng tư tưởng; chế độ nhận xét, đánh giá tư tưởng; chế độ phối hợp trong nắm bắt, phản ánh tình hình tư tưởng của TNQĐ... Cán bộ chủ trì các cấp thường xuyên đôn đốc, kiểm tra, đánh giá rút kinh nghiệm, quản lý tình hình tư tưởng và nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ, không để xảy ra bất ngờ về tư tưởng.

Thứ ba, tăng cường sự chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, đánh giá kết quả của cơ quan chính trị đối với hoạt động nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ ở các cơ quan, đơn vị. Cơ quan chính trị cần thường xuyên nghiên cứu, quán triệt kỹ chỉ thị, nghị quyết, các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của cấp trên; nắm chắc đặc điểm tình hình, nhiệm vụ chính trị của đơn vị trong từng giai đoạn; tình hình hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, các trào lưu tư tưởng, thông tin nhạy cảm trên mạng xã hội; kịp thời tham mưu với cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy đơn vị các nội dung, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý, phân tích, dự báo và định hướng tư tưởng trong đơn vị; chủ động tham mưu với chính ủy, chính trị viên các nội dung, biện pháp đổi mới, nâng cao chất lượng tiến hành công tác tư tưởng ở đơn vị, nhất là công tác giáo dục chính trị, đấu tranh tư tưởng lý luận, xây dựng môi trường văn hóa, bảo đảm đời sống văn hóa tinh thần, thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở... góp phần tạo nền tảng vững chắc để nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Mặt khác, căn cứ nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn, quy định của cấp trên, sự chỉ đạo trực tiếp của chính ủy, chính trị viên và thực trạng tình hình tư tưởng, sự tác động của các yếu tố xã hội đến tư tưởng của TNQĐ. Duy trì nghiêm các nề nếp chế độ hoạt động công tác đảng, công tác chính trị, nhất là chế độ báo cáo tình hình tư tưởng của các đơn vị.

Hai là, tăng cường đổi mới nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức, biện pháp nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ hiện nay.

Sự tác động của các vấn đề chính trị - xã hội đến tư tưởng của TNQĐ rất đa dạng và thường xuyên vận động, biến đổi, đặt ra những yêu cầu khác nhau về nội dung, hình thức định hướng tư tưởng trong từng thời điểm, điều kiện, hoàn cảnh cụ thể. Mặt khác, công tác tư tưởng nói chung, nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ nói riêng là việc làm khó khăn, được tiến hành thường xuyên, liên tục và có tính đặc thù riêng với sự tham gia của nhiều lực lượng, thông qua nhiều nội dung, hình thức, biện pháp khác nhau. Trong đó, cần quan tâm thực hiện tốt những nội dung, biện pháp sau:

Thứ nhất, thường xuyên đổi mới nội dung nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ phù hợp với thực tiễn đơn vị và những nhân tố tác động trong từng giai đoạn, từng thời điểm. Trong đó, cần chú ý các nội dung nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ sau đây: Đổi mới nội dung nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ nhằm nâng cao nhận thức, tinh thần cảnh giác cách mạng của TNQĐ; đổi mới nội dung nâng cao năng lực TĐHTT về quan điểm, thái độ, hành vi của TNQĐ đối với những tác động chính trị - xã hội; đổi mới nội dung nâng cao năng lực TĐHTT về thái độ, hành vi ứng xử của TNQĐ đối với công việc được giao và trong quan hệ với cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị.

Thứ hai, thường xuyên đổi mới, vận dụng linh hoạt, sáng tạo hình thức, biện pháp nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ. Cùng với quá trình xác định đúng, tích cực đổi mới nội dung cần phải không ngừng đổi mới, nâng cao hiệu quả, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức, biện pháp nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Cần tăng cường các hoạt động tập huấn, trao đổi kinh nghiệm để nâng cao năng lực, khả năng sáng tạo của các chủ thể trong vận dụng các hình thức, biện pháp nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Bên cạnh đó, thường xuyên làm tốt công tác sơ, tổng kết, rút kinh nghiệm, phát hiện, nhân rộng những mô hình hay, cách làm sáng tạo, có hiệu quả. Chính ủy, chính trị viên, cơ quan chính trị cần thường xuyên chỉ đạo khảo sát, nghiên cứu, sơ, tổng kết công tác nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ ở đơn vị; Cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các đơn vị coi trọng lãnh đạo, chỉ đạo, đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khoá XII) và Cuộc vận động "Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ" thời kỳ mới, với những hình thức, cách làm sáng tạo, có hiệu quả, phù

hợp với đặc điểm, nhiệm vụ của đơn vị. Tăng cường các hoạt động trao đổi, đối thoại, tâm sự, tư vấn tâm lý để nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ.

Ba là, phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác và sáng tạo của TNQĐ trong tự định hướng tư tưởng.

Đây là giải pháp rất quan trọng trong nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ hiện nay, đòi hỏi phải xây dựng động cơ tình cảm đúng đắn cho quân nhân, hình thành ở quân nhân tình cảm cách mạng trong sáng, niềm tin vững chắc vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của Đảng và Nhân dân ta lựa chọn, vào sự nghiệp xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; xây dựng cho quân nhân phương pháp tư duy để tiếp nhận, sàng lọc những kiến thức cần thiết, biết phân tích, lựa chọn sàng lọc vào quá trình thực hiện nhiệm vụ. Trong đó cần tập trung vào một số nội dung, biện pháp chủ yếu sau:

Thứ nhất, xây dựng động cơ, trách nhiệm đúng đắn cho TNQĐ trong tự định hướng tư tưởng; xây dựng và thực hiện kế hoạch tự định hướng tư tưởng của TNQĐ với những mục tiêu, nội dung, hình thức, biện pháp cụ thể. Mỗi TNQĐ phải tự nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò, tầm quan trọng, nội dung, hình thức tự học tập, tự nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Nếu mỗi TNQĐ không tự giác, tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập, rèn luyện thì toàn bộ quá trình bồi dưỡng của các chủ thể sẽ kém hiệu quả. Bởi vậy, mỗi học viên cần phải tự mình xác định quyết tâm, động cơ, ý thức trách nhiệm, chủ động khắc phục mọi khó khăn, tích cực tự học, tự rèn luyện năng lực TĐHTT. Chủ động xây dựng kế hoạch tự học, tự rèn; tích cực tham gia vào các hoạt động thực tiễn nâng cao năng lực TĐHTT của TNQĐ. Kiên quyết đấu tranh khắc phục những biểu hiện của tư tưởng lười học, ngại rèn. Quá trình xây dựng động cơ, thái độ trách nhiệm trong tự học tập, rèn luyện đúng đắn cho TNQĐ phải gắn liền với việc giải quyết hài hoà hệ thống nhu cầu của họ, phải hình thành ở họ nhu cầu tự giáo dục, tự rèn luyện, hình thành năng lực TĐHTT. Muốn vậy cần phải thực hiện tốt định hướng chính trị cho TNQĐ ngay từ ngày đầu nhập ngũ và trong suốt quá trình học tập, rèn luyện tại trường. Cần tạo ra các điều kiện hoàn cảnh để người học nảy sinh nhu cầu tự học tập, tự rèn luyện đúng đắn và hướng dẫn cho họ các phương thức để thoả mãn nhu cầu đó.

Thứ hai, thường xuyên bồi dưỡng và tự bồi dưỡng năng lực nhận diện và đấu tranh với những tác động tiêu cực từ những nhân tố tác động đến nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ. Cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần tập trung bồi dưỡng cho TNQĐ cách nhận diện, phân loại, sàng lọc thông tin trên các phương tiện truyền thông xã hội, chú trọng bồi dưỡng cho TNQĐ nắm chắc thủ đoạn tinh vi trong cách đăng tải thông tin xấu độc, phản động của các thế lực thù địch; các loại hình thông tin, tính chất, mức độ phản giá trị, phản khoa học của các loại thông tin. Cần trọng bồi dưỡng năng lực nhận diện, đấu tranh phân bác các luận điệu chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng; xuyên tạc quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; phủ nhận thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử của đất nước dưới lãnh đạo của Đảng; xuyên tạc lịch sử, bôi nhọ các đồng chí lãnh đạo cấp cao; xuyên tạc quyết tâm, thành tựu trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng; quyết tâm bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta; lợi dụng tự do tín ngưỡng, tôn giáo, dân chủ, nhân quyền để nói xấu chế độ; các luận điệu xuyên tạc, hạ thấp những giá trị văn hoá truyền thống của dân tộc.

Thứ ba, tăng cường các hoạt động thực tiễn, tạo môi trường thuận lợi để rèn luyện khả năng xử lý thông tin, tự định hướng tư tưởng của TNQĐ. Đây là con đường, biện pháp rất quan trọng để nâng cao tích tích cực, chủ động, rèn luyện kinh nghiệm phân loại, sàng lọc, xử lý thông tin của TNQĐ hiện nay. Theo đó, chính ủy, chính trị viên, cơ quan chính trị và đội ngũ cán bộ chính trị ở đơn vị cần tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức tốt các hoạt động thực tiễn phù hợp với tình hình nhiệm vụ của đơn vị, lấy TNQĐ làm lực lượng nòng cốt, như các hoạt động hội thi, diễn đàn, tọa đàm, văn hóa, văn nghệ... với nội dung thiết thực, hướng

vào thống nhất nhận thức trước những vấn đề thời sự, những vấn đề “nổi cộm” đang được dư luận, cộng đồng mạng quan tâm, đồng thời cũng là nội dung xuyên tạc, lợi dụng, chống phá của các thế lực thù địch trên các phương tiện truyền thông xã hội, qua đó vừa góp phần định hướng thông tin, định hướng dư luận; cung cấp phương pháp luận trong nhận định, đánh giá và định hướng tư tưởng trước những vấn đề thực tiễn cho TNQĐ.

Thứ tư, thường xuyên cung cấp định hướng thông tin và kiểm tra, hướng dẫn TNQĐ tự học tập, rèn luyện nâng cao nhận thức, kỹ năng tự định hướng tư tưởng. Thường xuyên cung cấp thông tin đúng, đủ, kịp thời và có định hướng, nhất là đối với những thông tin phản diện có vai trò to lớn giúp TNQĐ thuận lợi hơn trong tự định hướng tư tưởng và nâng cao hiệu quả tham gia đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch trên các phương tiện truyền thông xã hội. Do vậy, các chủ thể phải thường xuyên cung cấp thông tin đúng, đủ, kịp thời và có định hướng cho TNQĐ, kết hợp từng bước nâng cao trình độ, giác ngộ chính trị của họ. Đồng thời cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và đội ngũ cán bộ chính trị các cấp cần tăng cường kiểm tra, hướng dẫn TNQĐ tự học tập, tự bồi dưỡng nâng cao trình độ, kiến thức toàn diện, tích lũy kinh nghiệm, phát triển năng lực nhận diện, phân tích, đánh giá, sàng lọc, phân bác các quan điểm sai trái, thù địch, thông tin xấu độc.

Thứ năm, gắn kết quả tự học tập, nghiên cứu và khả năng làm chủ, tự quản lý, định hướng tư tưởng với kết quả hoàn thành nhiệm vụ của TNQĐ, biểu dương, khen thưởng kịp thời, đúng đối tượng. Thường xuyên bám sát kết quả quá trình tự học tập, nghiên cứu, tự định hướng tư tưởng và tham gia đấu tranh tư tưởng, lý luận, định hướng tư tưởng của TNQĐ để định kỳ đánh giá về mức độ hoàn thành nhiệm vụ của họ. Có hình thức biểu dương, khen thưởng phù hợp đối với những TNQĐ tích cực, chủ động, tự giác học tập, nghiên cứu nâng cao trình độ nhận thức lý luận, có bản lĩnh chính trị vững vàng, tinh thần cảnh giác cách mạng tốt, có khả năng làm chủ, định hướng tư tưởng, điều chỉnh hành vi, thái độ của bản thân phù hợp với các chuẩn mực giá trị, kiên đấu tranh phân bác các quan điểm sai trái, thù địch trên. Đồng thời, đấu tranh phê bình, nhắc nhở kịp thời những hành vi, tư tưởng chậm tiến bộ, trung bình chủ nghĩa, thiếu tích cực, chủ động học tập, nghiên cứu, thiếu cảnh giác khi tiếp nhận các thông tin, thái độ, hành vi ứng xử...

Bốn là, xây dựng môi trường văn hóa tích cực, lành mạnh, bảo đảm tốt cơ sở vật chất, kỹ thuật cho hoạt động nâng cao năng lực tự định hướng tư tưởng của TNQĐ.

Môi trường văn hóa quân sự bao gồm hệ thống các yếu tố ý thức chính trị, tư tưởng, tâm lý, các mối quan hệ, các tập thể quân nhân, bầu không khí tập thể, môi trường cảnh quan, đời sống vật chất, tinh thần... trở thành môi trường gần gũi, chi phối, tác động trực tiếp đến tư tưởng, tình cảm của cán bộ, chiến sĩ nói chung, TNQĐ nói riêng. Do vậy, xây dựng môi trường văn hóa tích cực lành mạnh, đi đôi với bảo đảm tốt cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật cho công tác là giải pháp cơ bản để định hướng tư tưởng cho TNQĐ ở đơn vị cơ sở hiện nay. Để xây dựng môi trường văn hóa quân sự lành mạnh, tích cực trong đơn vị, góp phần nâng cao năng lực TDHTT của TNQĐ, cần tập trung thực hiện tốt những vấn đề sau đây:

Thứ nhất, lãnh đạo, chỉ huy các cấp thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, bảo đảm đầy đủ định mức, tiêu chuẩn đời sống văn hóa, tinh thần cho TNQĐ. Trên cơ sở quy định tiêu chuẩn đời sống văn hóa, tinh thần của bộ đội theo quy định của Bộ Quốc phòng, đặc điểm, điều kiện, khả năng của đơn vị, cấp ủy, chỉ huy các đơn vị cần bảo đảm đầy đủ tiêu chuẩn theo quy định, kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện bớt xén, giản đơn, hình thức trong thực hiện đời sống văn hóa, tinh thần của bộ đội. Bên cạnh đó, tùy thuộc vào điều kiện, khả năng thực tế của đơn vị để có nội dung, hình thức làm đa dạng, phong phú thêm đời sống tinh thần của bộ đội. Phát huy có hiệu quả các thiết chế văn hóa ở đơn vị, thường xuyên tổ chức đời sống tinh thần, vui chơi, giải trí phong phú, lành mạnh, bằng cách tổ

chức tốt các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao, hội thi, hội thao, giao lưu, kết nghĩa..., tạo sân chơi lành mạnh, bổ ích.

Thứ hai, thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở, đẩy mạnh tự phê bình và phê bình trong đơn vị. Lãnh đạo, chỉ huy đơn vị thường xuyên đối thoại dân chủ với cấp dưới và xây dựng bầu không khí dân chủ thực sự trong đơn vị, kịp thời nắm bắt, giải quyết thỏa đáng tâm tư, tình cảm của TNQĐ, phát hiện và giải quyết tốt các mâu thuẫn, những băn khoăn, vướng mắc nảy sinh và quyền lợi chính đáng của TNQĐ. Đồng thời, thông qua phát huy dân chủ cơ sở, cần có sự phân tích, đánh giá chính xác tình hình tư tưởng của cán bộ, chiến sĩ nói chung, TNQĐ nói riêng để kịp thời định hướng, đấu tranh với những xu hướng tư tưởng tiêu cực, lệch lạc trong đơn vị. Thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng, nền nếp hoạt động của hội đồng quân nhân và các tổ chức quần chúng để thực hiện tốt 3 nội dung dân chủ. Định kỳ tổ chức sinh hoạt thông báo tình hình, quán triệt nhiệm vụ; phổ biến công khai, minh bạch về kinh tế, tài chính, chế độ chính sách, tiêu chuẩn vật chất, tinh thần, các quy chế, quy định.. giúp cán bộ, chiến sĩ thông suốt về tình hình mọi mặt, tin tưởng, gắn bó với đơn vị, không để kẻ xấu lợi dụng kích động, chống phá thông qua các phương tiện truyền thông xã hội.

Thứ ba, xây dựng phong trào thi đua sôi nổi, thực chất, thiết thực, hiệu quả trong thực hiện nhiệm vụ của các đơn vị; xây dựng bầu không khí tâm lý tích cực, lành mạnh trong đơn vị. Trước hết, xây dựng các mối quan hệ tốt đẹp trong đơn vị, nhất là quan hệ giữa cấp trên với cấp dưới, giữa các thế hệ, các lớp cán bộ trong đơn vị, giữa cán bộ với chiến sĩ... tạo bầu không khí dân chủ, gần gũi, cởi mở, ấm tình đồng chí, tin tưởng, đoàn kết, gắn bó, ủng hộ, giúp đỡ lẫn nhau trong sinh hoạt, cộng tác. Chú ý xây dựng dư luận tập thể tích cực, hướng vào ủng hộ, khuyến khích người tốt, việc tốt, đấu tranh phê phán, đẩy lùi những hiện tượng lệch lạc trong nhận thức, tư tưởng, đạo đức, lối sống và hành vi, thái độ ứng xử trước những vấn đề thực tiễn nảy sinh, nhất là trước những tư tưởng tâm lý, những quan điểm sai trái, phản khoa học.

Thứ tư, quản lý chặt chẽ hoạt động khai thác, sử dụng thông tin trên các phương tiện truyền thông xã hội; quan tâm bảo đảm tốt vật chất, phương tiện phục vụ sinh hoạt, giáo dục chính trị, nâng cao năng lực TDHTT của TNQĐ. Cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy đơn vị tăng cường các biện pháp nắm bắt, quản lý hệ thống thông tin trên truyền thông xã hội; đồng viên cán bộ, chiến sĩ chấp hành nghiêm kỷ luật trong quản lý, sử dụng khai thác mạng Internet, bảo vệ bí mật của quân đội, bí mật của Đảng và Nhà nước; kịp thời chỉ đạo cơ quan chuyên môn phân tích, tổng hợp, xác định các thông tin xấu độc; chủ động “phủ xanh” thông tin, không để “khoảng trống” thông tin trên mạng Internet.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương, Chỉ thị của Bộ Chính trị về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, số 05-CT/TW, Hà Nội, 2016.
2. Bộ Quốc phòng, Đề án Quân đội phòng, chống “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa trong tình hình mới, ban hành kèm theo Quyết định số 1969/QĐ-BQP ngày 16/9/2019 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Hà Nội, 2019.
3. Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị, Đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, thù địch, giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng trong quân đội, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết số 35-NQ/TW “Về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phân bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, Hà Nội, 2018.
5. Tổng cục Chính trị Quân đội Nhân dân Việt Nam, Nâng cao chất lượng công tác tư tưởng trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2018.
6. Hồ Duy Vĩnh (Chủ biên), Nâng cao hiệu quả công tác tư tưởng ở các đơn vị cơ sở Bình chủng Công binh, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2022.